gemeente Deventer

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Bestuursorgaan	:	Burgemeester en Wethouders
Onderwerp	:	Individuele Inkomenstoeslag
Portefeuillehouder	:	Wethouder Nijboer
Notanummer	:	2026-49
Datum B&W-vergadering	:	3-11-2026
Team	:	Team Beleid Bestaanszekerheid
Programma	:	07 - Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt
Parafen voor akkoord nota	:	• 28-10-2026: Afdelingsmanager Inkomensondersteuning Schuldhulp • 28-10-2026: Teamleider Beleid Bestaanszekerheid • 28-10-2026: Wethouder
Parafen voor agendering	:	• 30-10-2026: Afdelingsmanager Concernstaf en adjunct-secretaris • 29-10-2026: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
Bijlagen bij deze nota	:	Beleidsregels Individuele inkomenstoeslag (IIT) gemeente Deventer 2026.docx,Verordening Individuele Inkomenstoeslag gemeente Deventer 2026.docx
Datum definitieve akkoord	:	3-11-2026

Besluit

1. De raad voor te stellen om de Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024 in te trekken
2. De raad voor te stellen om de Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2026 vast te stellen
3. De beleidsregels Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024 in te trekken onder voorbehoud van vaststelling van de Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2026
4. De beleidsregels Individuele Inkomenstoeslag gemeente Deventer 2026 vast te stellen onder voorbehoud van vaststelling van de Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2026
5. Het raadsvoorstel en ontwerp-raadsbesluit vast te stellen en aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Inwoners die langdurig moeten rondkomen van een laag inkomen (langer dan 36 maanden) en hierin geen verbetering verwachten, kunnen in aanmerking komen voor de Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Dit is een jaarlijkse toeslag als aanvulling op het inkomen, waarbij de inwoner zelf bepaalt waaraan het bedrag wordt besteed. De belangrijkste voorwaarden voor de IIT zijn vastgelegd in de Participatiewet. Daarnaast kan de gemeente aanvullende voorwaarden stellen.

Tot voor kort moest de IIT jaarlijks door de inwoner worden aangevraagd. Uit onderzoek bleek echter dat een aanzienlijk deel van de bijstandsgerechtigden die recht hebben op de IIT geen aanvraag indiende. De raad heeft eerder aandacht gevraagd voor dit knelpunt en verzocht te onderzoeken of de IIT automatisch kan worden toegekend.

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet in balans per 1 januari 2026 is hiervoor ruimte ontstaan. Uitgangspunt van deze wet is dat het menselijker moet worden. De balans moet worden teruggebracht, door de mens centraal te stellen, meer ruimte te maken voor maatwerk en uit te gaan van vertrouwen. Gemeenten konden 2026 gebruiken als overgangsjaar om te starten met het ambtshalve toekennen van de IIT. Van deze mogelijkheid is in Deventer gebruikgemaakt. Hiermee

wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt van de Participatiewet in balans om de menselijke maat te versterken, uit te gaan van vertrouwen en onnodige administratieve lasten voor inwoners te verminderen.

Voor inwoners die geen bijstandsuitkering ontvangen (niet-uitkeringsgerechtigden) is ambtshalve toekenning niet mogelijk, omdat hun inkomens- en vermogenssituatie niet bij de gemeente bekend is. Zij blijven de IIT zelf aanvragen. Om het gebruik van de regeling te bevorderen, wijst de gemeente deze inwoners na afloop van het jaar waarin zij IIT hebben ontvangen op de mogelijkheid om opnieuw een aanvraag in te dienen.

Om deze werkwijze per 1 januari 2027 structureel te borgen, worden de beleidsregels en verordening hierop aangepast. Daarnaast zijn enkele technische, niet-inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen worden nu aan het college en de raad voorgelegd.

Beoogd maatschappelijk resultaat
Inwoners met een langdurig laag inkomen ontvangen de inkomensondersteuning waarop zij recht hebben, waardoor hun bestaanszekerheid wordt versterkt.

Kader
- Artikel 36 Participatiewet.
- Participatiewet in balans
- Beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen

Betrokken partijen en participatie
Bijstandsgerechtigden en ondersteuners (bewindvoerders) zijn geïnformeerd dat de gemeente de IIT ambtshalve gaat uitbetalen en er geen aanvraag meer gedaan hoeft te worden.
ASDD wordt ook geïnformeerd over de ambtshalve toekenning van de IIT.

Argumenten voor en tegen
<u>Voordeel</u>
- Door de IIT aan bijstandsgerechtigden ambtshalve toe te kennen wordt bereikt dat iedere bijstandsgerechtigde, die al langdurig een laag inkomen heeft, de IIT krijgt. Dit wordt nu structureel geborgd.
- Niet-uitkeringsgerechtigden (Nuggers), die recht hebben op IIT, worden jaarlijks geïnformeerd over de mogelijkheid om de IIT weer aan te vragen.
-

<u>Nadelen</u>
- Geen

Financiële consequenties en dekking
Er zijn geen financiële consequenties. Het beschikbare budget is gebaseerd op het maximale aantal bijstandsgerechtigden dat recht heeft op de IIT. In de praktijk maakt niet iedereen gebruik van deze regeling, maar bij de budgetvaststelling is al uitgegaan van volledige deelname. Hierdoor leidt deze wijziging niet tot een hogere uitgave dan waarmee reeds rekening is gehouden.

Openbaarmaking en communicatie
De verordening en beleidsregels zijn afgestemd met het team Inkomensondersteuning die verantwoordelijk is voor de uitvoering hiervan.
De beleidsregels en verordening worden gepubliceerd.
De bijstandsgerechtigden die al drie jaar of langer een laag inkomen hebben, zijn geïnformeerd over het feit dat ze geen aanvraag meer hoeven te doen voor de IIT, maar dat de gemeente die ambtshalve gaat toekennen.

Aanpak en uitvoering

De website is aangepast en het betrokken maatschappelijk middenveld is geïnformeerd over deze wijziging.

gemeente Deventer

RAADSVOORSTEL

Onderwerp	: Individuele Inkomenstoeslag
Portefeuillehouder	: Wethouder Nijboer
Voorstelnummer	: 2026-49
Datum B en W besluit	: 3-11-2026
Team	: Team Beleid Bestaanszekerheid
Programma	: 07 - Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt

Inleiding

Inwoners die langdurig moeten rondkomen van een laag inkomen (langer dan 36 maanden) en hierin geen verbetering verwachten, kunnen in aanmerking komen voor de Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Dit is een jaarlijkse toeslag als aanvulling op het inkomen, waarbij de inwoner zelf bepaalt waaraan het bedrag wordt besteed. De belangrijkste voorwaarden voor de IIT zijn vastgelegd in de Participatiewet. Daarnaast kan de gemeente aanvullende voorwaarden stellen.

Tot voor kort moest de IIT jaarlijks door de inwoner worden aangevraagd. Uit onderzoek bleek echter dat een aanzienlijk deel van de bijstandsgerechtigden die recht hebben op de IIT geen aanvraag indiende. De raad heeft eerder aandacht gevraagd voor dit knelpunt en verzocht te onderzoeken of de IIT automatisch kan worden toegekend.

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet in balans per 1 januari 2026 is hiervoor ruimte ontstaan. Uitgangspunt van deze wet is dat het menselijker moet worden. De balans moet worden teruggebracht, door de mens centraal te stellen, meer ruimte te maken voor maatwerk en uit te gaan van vertrouwen. Gemeenten konden 2026 gebruiken als overgangsjaar om te starten met het ambtshalve toekennen van de IIT. Van deze mogelijkheid is in Deventer gebruikgemaakt. Hiermee wordt invulling gegeven aan het uitgangspunt van de Participatiewet in balans om de menselijke maat te versterken, uit te gaan van vertrouwen en onnodige administratieve lasten voor inwoners te verminderen.

Voor inwoners die geen bijstandsuitkering ontvangen (niet-uitkeringsgerechtigden) is ambtshalve toekenning niet mogelijk, omdat hun inkomens- en vermogenssituatie niet bij de gemeente bekend is. Zij blijven de IIT zelf aanvragen. Om het gebruik van de regeling te bevorderen, wijst de gemeente deze inwoners na afloop van het jaar waarin zij IIT hebben ontvangen op de mogelijkheid om opnieuw een aanvraag in te dienen.

Om deze werkwijze per 1 januari 2027 structureel te borgen, worden de beleidsregels en verordening hierop aangepast. Daarnaast zijn enkele technische, niet-inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen worden nu aan het college voorgelegd.

Raadsvoorstel

1. De Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024 in te trekken
2. De Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2026 vast te stellen

Kern raadsvoorstel

De gemeenteraad moet bij verordening regels stellen met betrekking tot het verlenen van een individuele inkomenstoeslag. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte van de individuele inkomenstoeslag en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen langdurig en laag inkomen.
De gemeente verstaat onder langdurig laag inkomen 36 maanden en onder een laag inkomen wordt verstaan: een inkomen gelijk aan 100% van de voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm.
De gemeente wil door het ambtshalve toekennen van de IIT zorgen dat inwoners met een laag inkomen de ondersteuning ontvangen waar ze recht op hebben.

Beoogd resultaat

Dat iedere bijstandsgerechtigde die aan de voorwaarden voldoet voor de IIT de financiële ondersteuning ontvangt.

Inwoners die geen bijstand ontvangen, moeten nog een aanvraag doen voor de IIT. De reden hiervoor is dat de persoonlijke of financiële situatie niet bekend is bij de gemeente. De gemeente gaat deze inwoners, na afloop van het jaar dat ze IIT hebben ontvangen, wijzen op mogelijk van het weer kunnen aanvragen van de IIT.

Kader

- Artikel 36 Participatiewet.
- Participatiewet in balans
- Beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen

Terugwerkende kracht is toegestaan indien daarvoor een bijzondere reden bestaat en geen afbreuk wordt gedaan aan de rechtszekerheid van belanghebbenden (Aanwijzing 5.62 en 5.63 Aanwijzingen voor de regelgeving)."

Argumenten ten behoeve van de raad

Door de IIT aan bijstandsgerechtigden ambtshalve toe te kennen wordt bereikt dat iedere bijstandsgerechtigde, die al langdurig een laag inkomen heeft, de IIT krijgt.
Nuggers, die recht hebben op de IIT, worden jaarlijks geïnformeerd over de mogelijkheid om de IIT weer aan te vragen.

Betrokken partijen en participatie

Bijstandsgerechtigden en ondersteuners (bewindvoerders) zijn begin dit jaar geïnformeerd dat de gemeente de IIT ambtshalve gaat uitbetalen en er geen aanvraag meer gedaan hoeft te worden.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties. Het beschikbare budget is gebaseerd op het maximale aantal bijstandsgerechtigden dat recht heeft op de IIT. In de praktijk maakt niet iedereen gebruik van deze regeling, maar bij de budgetvaststelling is al uitgegaan van volledige deelname. Hierdoor leidt deze wijziging niet tot een hogere uitgave dan waarmee reeds rekening is gehouden.

Betrokkenheid raad

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,

de secretaris, J.P. Wassens - de burgemeester, R.C. König

ONTWERP-RAADSBESLUIT

Onderwerp	:	Individuele Inkomenstoeslag
Voorstelnummer	:	2026-49
Datum raadstafel	:	
Datum raadsvergadering	:	

De raad van de gemeente Deventer,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 3-11-2026, nummer 2026-49.

BESLUIT

1. De Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024 in te trekken
2. De Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2026 vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De raad voornoemd,
de Griffier, de voorzitter,

A. Kerver R.C. König

Verordening individuele inkomenstoeslag (IIT) gemeente Deventer 2026

De raad van de gemeente Deventer;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [**datum en nummer**];
gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel b, en tweede lid, van de Participatiewet;

besluit:
vast te stellen de "Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2026".

Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Voor zover niet anders is bepaald, worden de begrippen in deze verordening gebruikt in dezelfde betekenis en met dezelfde reikwijdte als in de Participatiewet. In deze verordening wordt verstaan onder:
   a. inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 32 van de wet en/of inkomsten uit algemene bijstand op grond van de Participatiewet;
   b. peildatum: datum waarop een belanghebbende de individuele inkomenstoeslag aanvraagt;
   c. kalenderjaar: periode van 12 maanden onmiddellijk voorafgaande aan de datum van het ingediende verzoek;
   d. referteperiode: een ononderbroken periode van 36 volle kalendermaanden direct voorafgaand aan de peildatum;
   e. wet: Participatiewet.
2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Indienen verzoek en verstrekken gegevens

1. Het college gaat aan inwoners die een uitkering van de gemeente ontvangen en voldoen aan de voorwaarden van de IIT ambtshalve de toeslag toekennen en uitbetalen
2. Niet uitkeringsgerechtigden doen een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet. Dit wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.
3. De belanghebbende verschaft het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.

Artikel 3 Langdurig laag inkomen

1. Een belanghebbende heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 100 procent van de toepasselijke hoogte van de bijstand als bedoeld in de wet.
2. Bij de Inkomenstoets wordt het in aanmerking genomen inkomen getoetst aan de toepasselijke bijstandsnorm als bedoel in de Participatiewet, zonder daarbij toepassing te geven aan artikel 22a. Dit betekent dat geen rekening wordt gehouden met de kostendelersnorm.
3. Indien als gevolg van eenmalige inkomsten het inkomen in de referteperiode hoger was dan 100% van de norm, mag er sprake zijn van een overschrijding van éénmaal de voor belanghebbende geldende bijstandsnorm.
4. In afwijking van het gestelde in lid 1, 2 is er eveneens sprake van een langdurig laag inkomen als belanghebbende gedurende de laatste drie kalenderjaren volledige kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen heeft gekregen.

Hoogte individuele inkomenstoeslag

Artikel 4 Hoogte individuele inkomenstoeslag

1. Een individuele inkomenstoeslag bedraagt per jaar (normbedragen per 01-01-2026):
   a. € 428,00 voor een alleenstaande;
   b. € 542,00 voor een alleenstaande met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar,
   c. € 607,00 voor samenwonenden/gehuwden.
2. Als één van de gehuwden is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag ingevolge de artikelen 11 of 13, eerste lid, van de wet, komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande met kinderen zou gelden.
3. Voor toepassing van het eerste en tweede lid is de situatie op de peildatum bepalend.
4. De bedragen genoemd in het eerste lid worden jaarlijks, met ingang van 1 januari 2027, geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkelingen van de bijstandsnorm voor gehuwden in de wet. De bedragen worden naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 5. Beleidsregels

Het college stelt beleidsregels vast ter uitvoering van deze verordening.

Slotbepalingen

Artikel 6 Hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van de verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 7 Intrekken oude verordening

De Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024 wordt met ingang van 1 januari 2026 ingetrokken.

Artikel 8 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2026.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoeslag (IIT) gemeente Deventer 2026.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter, De griffier,

Toelichting op de Verordening individuele inkomenstoeslag (IIT) gemeente Deventer 2026

Algemeen

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen.

De individuele inkomenstoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die belanghebbende geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomenstoeslag als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen ‘langdurig’ en ‘laag inkomen’.
Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm.
Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomenstoeslag bepaald worden.
Het college kan in (wet interpreterende) beleidsregels aangeven wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, van de Participatiewet hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de belanghebbende. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de belanghebbende, en
- de inspanningen die de belanghebbende heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Wijziging leefvorm

De leefvorm (alleenstaande, alleenstaande met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar of gehuwd/samenwonend) van een belanghebbende kan wijzigen binnen de referteperiode. Dit is bijvoorbeeld het geval indien gehuwden individuele inkomenstoeslag aanvragen, maar zij over een gedeelte van de referteperiode als alleenstaande moeten worden aangemerkt. Personen moeten dan ook over dat deel van de referteperiode aan de voorwaarden voldoen om voor individuele inkomenstoeslag in aanmerking te komen. Gehuwden moeten immers zowel gezamenlijk als afzonderlijk aan de voorwaarden voldoen.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Inkomen

Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet. In afwijking hiervan wordt algemene bijstand voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoeslag ook in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Aangezien individuele inkomenstoeslag een vorm van

bijzondere bijstand is, is het niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomenstoeslag buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Het wordt niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomenstoeslag in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan hebben dat een belanghebbende geen recht op een individuele inkomenstoeslag heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referteperiode vanwege een eerder verstrekte toeslag.

Peildatum
De peildatum is de datum waaraan een belanghebbende voldoet aan de criteria van de individuele inkomenstoeslag of aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een belanghebbende langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die belanghebbende, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum.

De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een belanghebbende zich heeft gemeld om individuele inkomenstoeslag aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de Participatiewet.

Referteperiode
Verder is bepaald wat onder de referteperiode moet worden verstaan: een periode 36 maanden voorafgaand aan de peildatum. Zie ook de toelichting bij artikel 3 onder ‘Langdurig’.

Artikel 2. Indienen verzoek
De Participatiewet in balans heeft artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet dusdanig gewijzigd dat het college aan een persoon ook ambtshalve een individuele inkomenstoeslag kan verlenen. Voorheen was de individuele inkomenstoeslag alleen op aanvraag verkrijgbaar. Het eerste lid maakt duidelijk dat het college de bevoegdheid heeft om zowel ambtshalve als op aanvraag tot verlening over te gaan, maar verandert niets aan datgene dat al in de wet is geregeld. Het tweede lid bepaalt dat de aanvraag moet worden ingediend met een door het college vastgesteld formulier. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Het verplichte gebruik van een aanvraagformulier zorgt voor een efficiëntere afhandeling van aanvragen en voorkomt dat noodzakelijke gegevens voor de beoordeling van het recht op de individuele inkomenstoeslag bij de aanvraag ontbreken. Daarmee wordt de aanvrager ontlast.

Artikel 3. Langdurig laag inkomen
Van belang bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, is wat onder ‘langdurig’ en onder ‘laag’ wordt verstaan.

Langdurig:
De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referteperiode. De referteperiode is vastgesteld in artikel 1 van deze verordening.

Laag inkomen:
Een inkomen is laag als het niet hoger is dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm. De vraag of het inkomen van een belanghebbende gedurende de referteperiode niet hoger is dan het langdurig lage inkomen van 100% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomenstoeslag
Bij de hoogte van de individuele inkomenstoeslag wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden.

Gehuwden/samenwonenden
Bij gehuwden/samenwonenden moet in het oog worden gehouden dat het recht op individuele inkomenstoeslag de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden personen op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat er geen recht voor gehuwden op individuele inkomenstoeslag. Wel kan aan de partner die wel recht heeft op individuele inkomenstoeslag, een toeslag worden toegekend naar de hoogte voor ham als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

Is één van de echtgenoten uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag, anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, dan komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag. Het gaat hier om een partner die op een van de in artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet genoemde gronden geen recht heeft op bijstand Als slechts één partner recht heeft op individuele inkomenstoeslag, komt deze rechthebbende partner in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Dat is geregeld in het tweede lid.

Indexering
In het vierde lid is een indexeringsbepaling opgenomen. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen. Het is van belang de nieuwe bedragen (na indexatie) duidelijk te communiceren.

Artikel 6. Hardheidsclausule
In de verordening zijn de hoofdlijnen voor de individuele inkomenstoeslag vastgelegd. Er kunnen zich echter concrete gevallen voordoen waarin de verordening niet voorziet. Artikel 5 bepaalt dat het college in dergelijke situaties beslist in afwijking van de verordening. Redelijkheid is hierbij het uitgangspunt. Bij de besluitvorming dient in de geest van de wet en de verordening gehandeld te worden.

Artikel 7 en 8. Intrekken en inwerkingtreding
De verordening treedt – net als de Beleidsregels Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2026 – in werking met ingang van 1 januari 2026 en worden voor onbepaalde duur aangegaan.

De gemeente verstrekt de IIT al ambtshalve met ingang van 1 januari 2026. Met de terugwerkende kracht van de verordening en beleidsnota wordt deze bestaande uitvoeringspraktijk juridisch verankerd. De terugwerkende kracht heeft uitsluitend een begunstigend effect voor belanghebbenden en leidt niet tot een verslechtering van hun rechtspositie (artikel 3.40 Awb).

Beleidsregels Individuele inkomenstoeslag (IIT) gemeente Deventer 2026

Artikel 1: Grondslag

- Artikel 36 Participatiewet,
- Door de raad vastgestelde Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2026 d.d. … notanummer ...

Artikel 2: Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

a. rechthebbende: de persoon die voldoet aan de bepalingen en voorwaarden zoals omschreven in artikel 36 Participatiewet en de Verordening Individuele inkomenstoeslag;

b. individuele inkomenstoeslag: een vorm van bijzondere bijstand als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet;

c. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer;

d. wet: de Participatiewet;

e. referteperiode: de periode als omschreven in artikel 1 onder d van de Verordening Individuele inkomenstoeslag;

g. peildatum: datum waarop de belanghebbende een aanvraag voor individuele inkomenstoeslag indient bij de gemeente Deventer;

h. de aanvrager: de persoon die een aanvraag voor individuele inkomenstoeslag doet;

i. bijstandsnorm: de op de belanghebbende van toepassing zijnde norm, verminderd met de op grond van paragraaf 3.3., door het college vastgestelde verlaging.

j. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;

k. WSF 2000: Wet studiefinanciering 2000;

l. student: de persoon die op de peildatum of tijdens de referteperiode een opleiding volgt als bedoeld in de WTOS, dan wel een studie volgt als genoemd in de WSF 2000.

Criteria voor een individuele inkomenstoeslag

Artikel 3. Criteria individuele inkomenstoeslag

1. Om voor de individuele inkomenstoeslag in aanmerking te komen:
   a. dient de belanghebbende en diens partner op de peildatum ingeschreven te staan in de basisregistratie personen van de gemeente Deventer; en
   b. dient er sprake te zijn van een langdurig laag inkomen(inkomen van maximaal 100% van de voor hen geldende bijstandsnorm,
   c. zonder uitzicht op inkomensverbetering; en,
   d. mag het vermogen in de maand voorafgaand aan de peildatum niet meer zijn dan de vermogensgrens genoemd in artikel 34 lid 2 onder d en lid 3 van de wet;

e. ontbreekt bij de belanghebbende en diens partner voldoende krachten en bekwaamheden om de inkomenssituatie structureel te verbeteren.

2. In geval van eigenwoningbezit is artikel 50 lid 1 van de wet van overeenkomstige wijze van toepassing.

Hoofdstuk 2 Recht op toekenning van de individuele Inkomenstoeslag

Artikel 4: Doelgroep

Rechthebbenden vanaf 21 jaar tot pensioengerechtigde leeftijd, woonachtig in Deventer en met een inkomen van maximaal 100% van de voor hen toepasselijke bijstandsnorm en in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 Participatiewet.

Artikel 5: Langdurig laag Inkomen

a. Voor de vaststelling of sprake is van een laag inkomen gedurende de referteperiode geldt niet als onderbreking: een inkomen in de referteperiode, dat meer bedraagt dan het inkomen bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de verordening;

b. De aanvrager dient aannemelijk te maken, aan de hand van bewijsstukken over het inkomen en vermogen, dat hij gedurende de referteperiode heeft geleefd van een laag inkomen, als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de verordening.

Artikel 6: Geen uitzicht op inkomensverbetering

Om te bepalen of de belanghebbende geen uitzicht heeft op inkomensverbetering zal gekeken worden welke inspanning (krachten en bekwaamheden) de persoon gedurende een *ononderbroken* periode van 36 maanden heeft verricht tot inkomensverbetering.

Weigeringsgrond

Artikel 7: Geen individuele inkomenstoeslag

1. Het college kan het recht op een inkomenstoeslag voor 12 maanden uitsluiten als belanghebbende of diens partner in de twaalf maanden voor de ambtshalve beoordeling of aanvraag een maatregel van de derde categorie als bedoeld in de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Deventer 2022 wegens schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen of een zware bestuurlijke boete (opzet, grove schuld) opgelegd heeft gekregen wegens schending de inlichtingenplicht.
2. Een belanghebbende of diens partner op de peildatum of in de referteperiode een inkomen geniet of heeft genoten op grond van de Wet op de studiefinanciering (WSF) of de Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten (WTOS).

Artikel 8: Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen ten gunste van een belanghebbende afwijken van de bepalingen van in deze beleidsregels indien toepassing naar hun oordeel leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 9. Intrekken oude beleidsregel

De beleidsregel individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024.

Artikel 9: Citeertitel en inwerkingtreding

Deze beleidsregel kan worden aangehaald als de 'Beleidsregel individuele inkomenstoeslag (IIT) gemeente Deventer 2026.
Deze beleidsregel treedt in werking op de dag na bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2026

Artikel 10: Slotbepaling

Onverminderd het boven gestelde, wordt aangesloten bij de begripsbepalingen van de Participatiewet.

Het college van burgemeester en wethouders,

Aldus vastgesteld op….. te Deventer.

De burgemeester De gemeentesecretaris

Toelichting beleidsregels uitvoering individuele inkomenstoeslag (IIT) gemeente Deventer 2026

Algemeen

De beleidsregels uitvoering individuele inkomenstoeslag ziet toe op aanvragen voor de inkomenstoeslag die vanaf 2026 worden gedaan. De grondslag van de beleidsregels is te vinden in artikel 36 Participatiewet en de Verordening Individuele Inkomenstoeslag gemeente Deventer 2026. De individuele inkomenstoeslag behoort tot de middelen waarover een gezin of alleenstaande redelijkerwijs kan beschikken. Als bijvoorbeeld bijzondere bijstand voor een koelkast wordt aangevraagd, terwijl er recent individuele inkomenstoeslag is toegekend, dan *kan* dit een reden zijn voor afwijzing van de aanvraag bijzondere bijstand vanwege tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Artikelsgewijs

Artikel 1

De grondslag van de beleidsregels uitvoering individuele inkomenstoeslag is ten eerste verankerd in de wet, namelijk in artikel 36 Participatiewet.

Artikel 2

In artikel 2 worden de definities van begrippen weergegeven die voor de uitvoering van de individuele inkomenstoeslag van belang zijn. De individuele inkomenstoeslag wordt voortaan gezien als een vorm van bijzondere bijstand en op grond van artikel 46 lid 2 Participatiewet is de individuele inkomenstoeslag vrij van beslag. Er is onder meer een onderscheid gemaakt tussen een aanvrager van individuele inkomenstoeslag (recht op individuele inkomenstoeslag is nog niet vastgesteld) en een rechthebbende (recht op individuele inkomenstoeslag wel vastgesteld). Een voorkomende gezinssituatie kan een samengesteld echtpaar zijn. Daarmee wordt bedoeld dat één van de partners ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd is en de andere partner jonger is. Wanneer dit het geval is, dan dient de aanvraag individuele inkomenstoeslag afgewezen te worden vanwege het bereiken van de maximumleeftijd van één van de partners.

Artikel 4

De minimumleeftijd voor het recht op individuele inkomenstoeslag is op 21 jaar gesteld. Verder is bepalend de hoogte van het inkomen en niet zozeer de bron van dit inkomen. Dit betekent dat naast uitkeringsgerechtigden ook werkenden met een laag inkomen belanghebbende kunnen zijn. In Deventer wordt gekozen voor een inkomensgrens van 100% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, eventueel verminderd met een door het college vastgestelde verlaging. Uit uitspraken van de CRvB blijkt dat marginale overschrijdingen van deze 100%-grens genegeerd dienen te worden. De gemeente is van mening, ondanks deze marginale overschrijding, het niet lonend is om aan het werk te gaan. Denk aan de inkomstenvrijlating bij inkomsten.
De gemeente kiest dus voor een ruimere overschrijding van de norm, zie artikel 5.

Artikel 5

In dit artikel is aangegeven dat er recht op een individuele inkomenstoeslag bestaat als er sprake is van een langdurig laag inkomen. Onder langdurig laag inkomen wordt verstaan dat men gedurende een *ononderbroken* periode van 36 maanden op een laag inkomen moet hebben gezeten.
In lid 1 is opgenomen dat gedurende de referteperiode er een overschrijding mag zijn van maximaal eenmaal voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de verordening. Dit is opgenomen om werken lonend te maken.

Artikel 6

Bij de beoordeling of er sprake is van recht op een individuele inkomenstoeslag dient gekeken te worden welke inspanningen (krachten en bekwaamheden) de persoon heeft gedaan op inkomensverbetering. Deze inspanningen zullen getoetst worden aan de hand of er gedurende een ononderbroken periode van 36 maanden er geen verlaging op de bijstand heeft plaatsgevonden op grond van artikel 18 Participatiewet.

Artikelen 7: Criteria en weigeringsgronden

In artikel 11 van de wet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. Dit artikel is eveneens van toepassing op de verstrekking van de inkomenstoeslag. Hieruit volgt dat alleen mensen die hier te lande verblijven recht hebben op de inkomenstoeslag. Vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven en die voldoen aan het gestelde in artikel 11 lid 2 en 3 recht hebben ook een recht op een inkomenstoeslag. Artikel 13 van de wet bepaalt wie uitgesloten zijn van het recht op bijstand. Het betreft hier zowel de bijstand voor algemene bijstand als de bijzondere bijstand. Ook dit artikel is van toepassing op de verstrekking van de inkomenstoeslag. Dus geen recht op inkomenstoeslag voor een gedetineerde, tenzij er sprake is van een bijzondere vormen van detentie.
De wet eist ook het ontbreken van voldoende krachten en bekwaamheden om de inkomenssituatie structureel te verbeteren.
Eén van de voorwaarden om voor de inkomenstoeslag in aanmerking te komen is dat een belanghebbende voldoet aan de vermogensbepalingen. In de wet worden voor eigenwoningbezit vermogensvrijlatingen genoemd. Deze vermogensvrijlatingen zijn ook van toepassing op de verlening van de inkomenstoeslag. In de wet wordt echter aangegeven dat als iemand als gevolg van een eigen woning meer vermogen heeft dan vrijgelaten mag worden er onder voorwaarden bijstand verleend kan worden in de vorm van een lening. Het is niet toegestaan om de inkomenstoeslag in de vorm van een lening te verstrekken. Een strikte toepassing van de wet, betekent dat er in een dergelijke situatie geen inkomenstoeslag verleend kan worden, hetgeen tot een onbillijke situatie kan leiden.

In een situatie dat iemand als gevolg van het eigen woning bezit meer vermogen heeft dan toegestaan, het duidelijk is dat het inkomen in de referteperiode en in de maand voorafgaand aan de peildatum niet meer is dan 100% van de bijstandsnorm wordt de inkomenstoeslag wel verleend.

Bij een verblijf in het buitenland tijdens de referteperiode is het niet objectief vast te stellen of iemand voldoet aan de bepalingen rond langdurig laag inkomen en het al of niet aanwezig zijn van vooruitzicht op inkomensverbetering.

Een tweede mogelijke ontzegging van de toeslag is het opgelegd krijgen van een maatregel, in de periode van twaalf maanden voorafgaand aan de ambtshalve beoordeling of aanvraag, vanaf categorie 3 wegens schending van de arbeidsverplichtingen of de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Een inwoner die zichzelf onvoldoende inspant om zijn inkomenssituatie te verbeteren kan de inkomenstoeslag worden ontzegd afhankelijk van de ernst van de schending. Het weigeren van een baan is voldoende aanleiding tot het weigeren van de inkomenstoeslag. Ook een zware bestuurlijke boete (opzet of grove schuld) wegens schending van de inlichtingenplicht is voldoende aanleiding tot het ontzeggen van een inkomenstoeslag voor 1 jaar.

Studenten zijn uitgesloten van de individuele inkomenstoeslag omdat zij naar verwachting binnen afzienbare tijd een inkomensverbetering zullen realiseren.

Artikel 8:
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9:
De beleidsregel treedt – net als de Verordening Individuele inkomenstoeslag 9 (IIT) gemeente Deventer 2026 – in werking met ingang van 1 januari 2026 en worden voor onbepaalde duur aangegaan.

De gemeente verstrekt de IIT al ambtshalve met ingang van 1 januari 2026. Met de terugwerkende kracht van de verordening en beleidsnota wordt deze bestaande uitvoeringspraktijk juridisch verankerd. De terugwerkende kracht heeft uitsluitend een begunstigend effect voor belanghebbenden en leidt niet tot een verslechtering van hun rechtspositie (artikel 3.40 Awb).

Artikel 10:
Dit artikel behoeft geen toelichting.